

Délvidék

Bácskai Napló
Politikai napilap
Felelős szerkesztő: Kónya Lajos

MEGJELENIK	
mindennap délután vasár- és ünnepnap kivételével.	
Szerkesztőség és kiadóhivatal:	
Szabadka IV. Rákóczi-ut 20.	
Telefon: 300.	
ELŐFIZETÉSI DÍJAK:	
Helyben házhoz hordva	
egész évre	14.40
fél évre	7.20
negyed évre	3.60
egy órára	1.20
Vidékre postán küldve	
egész évre	17.40
fél évre	8.70
negyed évre	4.35
egy órára	1.40

Mulatnak éjjel...

Igazuk van: nappal dolgoznak, hát éjjel mulatni akarnak a legények, no meg a menyecskék, a lányok is. Csak hogy csupán a maguk gondolkodása szerint van igazuk; mert ha bárkit is megkérdezzünk, azt feleli, hogy nincs igazuk, nem helyesen cselekszenek, bűn az, amit tesznek. Ilyen drága időben, nemcsak illetlenség éjjel dorbézolni, nemcsak mások éjjeli nyugalma nem szabad éjjeli kurjongatással zavarni, hanem a munkaerőt sem szabad elpocsékolni.

Még jó, hogy csak egy-két ilyen éjjeli mulató van Szabadkán. De ezeket is ki kellene irtani teljesen. Ma, nappal, mindenkinek a józan eszére szükség van.

No meg az erkölcs! Persze, ha ezt a szót hallják: erkölcs, — sokan mosolyognak. Pedig mennyivel okosabbak voltak elődeink, mutatja a szabadkai városi tanács részéről 1745. jun. 4-én kiadott első rendőri rendelet, mely szerint azokat, akik „divánokon, éjjeli mulatozásokon részt vesznek, 25 bottal büntetik.

Azt hisszük, nem csalódkunk, ha fölteszük, hogy annak a 25 pálcaverésnek nagyobb hatása volt úgy arra, aki kapta (máskor óvakodott ilyesmit elkövetni), mind pedig azokra, akik látták, vagy hallottak róla, mert ők meg félték egyszer is éjjel kimaradni és titkosan vigadni.

Mostanában nem nagyon szigorúan büntetik az ilyen kihágásokat. A napokban is volt ilyen ítélet ugyancsak Szabadkán és az, akinek lakásán jöttek össze a legények és menyecskék, csak 20 korona pénzbírságot kapott. Bizony, egy kicsit többet kellett volna rászózni!

Ha egyszer mulatságot rendezett, farsangot tartott, hadd lenne egy kis hamvázószerdája!

Feloszlóban az orosz hadsereg.

— Bruszilovot visszahívták. —

Stockholm, jul. 24. A legnagyobb szenzációként ható hírek jönnek Pétervárról az orosz hadsereg teljes bomlásáról. A hivatalos jelentések is beismerik, hogy több ezred föllázadt, megtagadta a katonai engedelmességet és az ellenség nyomása nélkül elhagyta állását. A parancsnoknak és a bizottságnak minden igyekezte, hogy e csapatokat köteletségeik teljesítésére rábirja, eredménytelen maradt.

Másutt a legénység saját elhatározásából elhagyta lövőárkait és visszavonult, ami a szomszédos csapatrészek visszavonulását vont maga után, az ellenségnek pedig lehetővé tette sikereinek kiszélesítését.

Mindezekért Bruszilovot teszik felelőssé és már vissza is hívták a frontról.

Hir Gyóni Géza biztos haláláról.

Budapest, jul. 24. Rákosi Viktor táviratot kapott a krasznajarszki fogolytáborból és a távirat tudomására adja, hogy Gyóni Gézának, öccse halála fölötti bánatában, elméje elborult és a múlt hó 25-én meghalt.

Tarnopol külvárosait elfoglaltuk.

— 47 ágyut zsákmányoltunk. —

A Sajtóhadiszállásról jelentik: Csapataink késő éjszakáig folytatták a hátráló ellenség üldözését és birtokában vannak Tarnopol külvárosainak. A tarnopoli pályaudvart, ahol az oroszok nagy sietségben a hadiszereket bevagonozzák, repülőink ismét a leghatásosabban bombázták. Eddig 47 ágyut zsákmányoltunk. A foglyok számát még nem állapítottuk meg. Az ellenség minden irányban visszavonul.

Bécs, jul. 24. A szövetséges csapatok Tarnopoltól keletre tovább nyomulnak előre.

A császár Helfferichnél.

Berlin, jul. 24. Wolff-jelentés: Helfferich államtitkárnál tegnap délután a pártvezérek, miniszterek, a szövetségtanács megbízottai, a birodalmi gyűlés elnöke megjelentek és a kancellárral megbeszélést folytattak. A császár is megjelent és résztvett a tanácskozásokban.

Igaza van a kancellárnak.

Bern, jul. 24. A Rovaset című francia lap írja: Sajnos, úgy látszik, igaza van Michaelisnak, mikor megállapította, hogy a középponti hatalmak erősek.

Páris és Bruszilov.

Genf, július 24. Az orosz vereség, mely a Bruszilovba vetett reményeket szétfoszlatta, mély hatást keltett Párisban.

Az orosz kormány nehéz helyzete.

— Az ántánt újabb konferenciája. —

Pétervár, jul. 24. Hivatalosan jelenti a Pétervári Távirati Iroda: A németek áttörték az orosz frontot. A kormány felelőssége tudatában, mindent megtesz. Legközelebb konferenciára hívja össze a szövetségeseket, hogy a hadicélokot vegyék revízió alá. A kormány meg fogja kezdeni a demokratizálást minden vonalon.

Csapataink elérték a Szereth folyót

— Mindenütt visszavonul az orosz —

Hivatalos jelentés: Lipót bajor herceg vezértábornagy hadseregarevonala: A szövetséges csapatok győzelmes előrenyomulásban Tarnopolnál elérték a Szereth és a Kozov—Osztrov-vasutat a Strypa mindkét oldalán széles arcvonalon átlépték. Az oroszok a Narajovka mentén is hátrálnak. A győzelem visszahatása a Dnyeszter déli partjára a Kárpátokig terjed. Az ellenség mindenütt kiüríti állásait.

Spanyolország a forradalom tetőfokán.

Zürich, jul. 24. Svájci ujságok spanyolországi hírei szerint az ántánt részéről szított forradalmi mozgalom elérte tetőfokát. Bebizonyultnak látszik, hogy a király ellen rendezett agitációit idegen ügynökök irányították, akiket az ántántnak Spanyolországban elég szép számmal található hívei támogatásban részesítenek. A helyzet tartósan komoly és meglepetések nincsenek kizárva. Londoni híradás szerint a Daily Mail azt ujságolja, hogy a köztársaságiak lesznek a helyzet uraivá.

Királyi látogatás a bácskai hősöknél.

A véres napok után jött a király. Kiment a frontra, mert meg akarta köszönni személyesen is a bácskai vitéz oroszoknak hogy Zborevnál megtörték a legnagyobb orosz offenzívát. Elment a koronás magyar király a bácskaiak közé, kiment a legelső lövészárkhoz, hogy az ellenséges fegyverek golyója is elérhette volna. De ő nem törődött a veszedelemmel: helyükön akarta látni katonáit. És ott is találta a Bácska derék fiait. Alkonyatkor meglepett

azoknak az ezredeknek a csapatrészeit, amelyek a Brzezani-Keniuchi-Zberov-vezérelt legutóbb vívott harcokban diadalmaskodtak. Ezek közül különösen meleg hálával emlékezett meg a szabadkai 86. és az újvidéki 6 számú ezredokról, azokról a tisztikarát és legénységét megdicsérte. Többeknek vitézségi érmét tűzött a mellére.

Igy szereti a magyar király az ő katonáit. De azok is őt! Büszke lehet rájuk!

Ahol még a cukorért se kell tolongni.

Be kell vallani, nagyon bosszantó, ha olyan embernek, vagy a feleségének, kinek nincsen cselédje, lisztért, vagy cukorért, vagy zsirért vagy más jóféle városi ennivalóért órákon, félnapokon át kell a nagytömegben tolongania. Ezért helyes a szabadkai kereskedők ama meggelma, hogy a város velük árultassa a közfogyasztási cikkeket, mert így mindenki könnyebben hozzájuk juthat. De ha ez megtörténik, még egy lépéssel tovább is lehetne mindjárt segíteni a dolgon, úgy ahogy Szegeden csinálják. Mert ha mindent megkapunk is bármelyik üzletben, könnyen megtörténik, hogy ez, vagy az a cikk nincs ebben az üzletben, elfogyott és ilyenkor sorba kell járni a többi üzletet és kiváráni, míg bejut az ember ott is a tömegben (tapasztaltuk a nagy tolongást a petróleumkiosztásoknál). Most ez legtöbbször a cukornál fordul elő. Szegeden összeirták, melyik család melyik kereskedőnél

akarja bevásárolni cukorszükségletét és annak a kereskedőnek csak annyi cukrot adnak ki a városi közlemezési hivatalból, amennyit nála így mintegy előjegyzett a közönség. Ha aztán a kereskedő megkapja a cukrot, a nép egy hét, vagy két alatt bármelyik nap megkapja nála a jegyre a cukrot.

Egyszerű és mégis nagyszerű találmány! De legszebb az, hogy a szegedi közlemezési hivatal, ha jön cukor, kávé stb. vagy ha fontosabb közlemezési ügyről akarja értesíteni a közönséget, azt mindig a szegedi lapokban hírdetményben hozza köztudomásra. Ujságot a mi világban ugyanis mindeki olvas s bizony kár, hogy nem utánozzák ezt a jó szokást Szabadkán is (ha már ugye ott is találtak föl). Szabadkán csak akkor tudja meg a közönség, hogy cukor jött, ha az újságírók véletlenül ezt is megkérdezték a városházán s ott megmondják nekik.

Lelőtt egy szökevényt a foglyok óra.

A kulai határban fekvő Diener-szálláson delgozó orosz foglyok óra két erős férfit vett észre, a miat csavarogtak. Az egyiknek török fezt vett a fején és ebből a köralményből az óra az a gyamu ébredt, hogy a két alak nem lehet más, mint szökevény.

Előjük ment tehát és felszólította őket, hogy igazolják magukat. Erre a fezt viselő alak s ó nélkül egy hosszú kést húzott elő és szúrásra készen, fölemelt kés-

sel az óra támadt. De az sem volt rest és megtörtött fegyverét lekapta válláról s egy lövést tett egészen közelről a rámadóra, kit a golyó azonnal megölt.

A másik férfi ekkor megadta magát, nem mert menekülni. A foglyór bekísérte a kulai esendőrségre, és ott bevallotta, hogy ők csakugyan szökevények. Őt letartóztatták, agyonlőtt társát pedig a protestáns temetőben temették el.

Magyar nemesség és bárók.

Ezekben a demokratikus szellemű izzó, forró időkben nem érdemtelen feljegyezni, hogy az utóbbi pár év alatt az országban a mai nagy demokraták közül kik állítottak és szerezték meg millióik révén a magyar nemességet vagy báróságot. Ime: Királykúti Bachbruch Károly, felsőrányi Bachruch Jakab, beckői Biró Gyula, bárdányi Bráhm Miksa lovag, kemencemihályfai Dsutsch Antal, báró Dirszty Béla, domonyi dr. Domonyi Móric, jános Egel Gyula, oserkúti Engel Miksa, magyarfeleki dr. Felekly Hugó, terenyi Fellner Sándor, vasvári Franek Richárd, tószegi Freund Salamon, fegyverneki Frommer Rudolf, maróti Furst Jakab, budai Goldberger Leó, Gompartz Fülöp, lovagfiszögi Grosz Jenő, báró Guttmann Vilmos, báró Hatvány Deutch Sándor, báró Herszl Manó, teplai Herška Izidor, galgóczi Hetécs Mór,

vágújhelyi Hoffmann Sámuel, 16-rinci Hoffmann Jakab botfai Hávós József, felpécsi Kepich Gyula, báró Korafeld Zsigmond, báró Kohner Jenő, szántói Korossy József, színótyányi Kramer Jakab, lovag Lederer Sándor, budai Lindenbaum Miksa, szegedi Lukács József, báró dr. Madarassy Beck Gyula, kántorjánosi Mándy Géza, megyeri dr. Megyeri Izidor, gárdonyi Neumann Frigyes, báró Ohrenstein Henrik, ormódi Ormódy Vilmos, rátsági Pannz Sándor, tiszasüli Polnai Jenő, alsóceci Ribáry Mór, ruszti Ruszt Oszkár, boglári Simon Jakab, okányi Schwartz József, báró Springer Gusztáv, szili Stein Manó, kisbábai Strasser Róbert, gávodiai Sváb Károly, nagyvárosi Szirmay Oszkár, báró Ternyay Schossberger Lajos, baranyavári Ullmann Adolf, lovag Wechselsmann Zsiga, csepeli Weisz Manfréd.

Még rosszabb lesz a közbiztonság.

— A katonai rendőrség számának csökkentése. —

Mikor hivatalosan közzétették, hogy Szabadkán katonai rendőrséget létesítenek, idegenkedve fogadta a hírt a közönség, mert félt illetéktelen beavatkozásoktól.

Két hónapi működése után a katonai rendőrség nélkülözhetetlennek bizonyult a város közönségének hálájára tette magát méltóvá. Elsősorban összefogdosta a városban bujkáló közveszélyes katonaszökevényeket, akik mint „halászok”, színtalotogatók és „kőművesek” vagyok, az apámnak dolgozom veszélyeztették a közbiztonságot. Tudomásunk van arról, hogy két évig bujkált itt egy katonaszökevény, míg végre a katonai rendőrség elcsípte.

Mihelyt a katonai rendőrség életbe lépett, megszűnt a kereskedés a verekedés, a késelés, a különböző fegyvernemek éjjeli működése; rend lett az alvilágban. Átkatonák és álbeszültek eltáradtak a városból és ami fontos hadi érdek, a közbiztonság megjavult valamit.

Alkalmunk volt megfigyelni egy idegen helyről hazazugrott katonarukába bujt társaságot, amely a járókelőket inzultálta s kötekedett arcátlan és felháborító módon. Mintha az égből petytyant volna oda, a katonai rendőrség két tagja lefűtelte őket. Az egyik botrányt csinált, alibit emlegetett, ordított, minden áron heccet akart provokálni. Higgadtan, udvariasan és mégis erőteljesen járt el a két katonai rendőr, páratlan korrektséggel és mégis bevitte a betyárt.

Ehhez azonban ember kellett, legalább 36 katonai rendőr, akiket betanított a szervezet itteni vezetője, egy főhadnagy. Eddig csak ez a 36 ember volt a szabadkai

katonai rendőrségénél, még pedig 12 közembert adott a honvédség és 12-t a közös hadsereg. Aztán 6-6 altiszt is volt mindegyik seregéből, 6 közös és 6 honvéd. De ez a 36 ember Szabadkán nem bírta ellátni elegendőképpen azt a terhes feladatot, melyet rájuk bízott. Hiszen hozzájuk tartozik Pálics és Sándor is. Ezek az emberek éjjel-nappal regyásig végzik a nagy munkát 2 hónap óta.

Ezért éppen a napokban kérték az itteni katonai rendőrség számának a fölemelését. És most nagy meglepetéssel vesszük a jelentést, hogy a szabadkai katonai rendőrség létszámát is, mint általában a többiekét, leszállítják, holott az állandó körülmények valószínűleg sok embert vesz igénybe, a termék megőrzése pedig rendkívüli eszközök igénybevételét teszi szükségessé. Ily módon el lehetünk készülni, hogy ez a hasznos kiváló intézmény rövidesen meg is szűnik, holott emberei mind frontszolgálatban rokkantá lett alkalmatlanok, akiket katonai szolgálatra csak így és itt lehet a hadi érdekekre hasznosan alkalmazni.

Azt hisszük, hogy a város közönsége s az itt székelő katonai hatóságok mindeképp azon lesznek, hogy ez a jelentés, mely katonai rendőrségük, a közbiztonság eme főtevézőjének csökkentéséről ad számot, ne váljék valóra, hanem inkább megfelelő anyagi és személyzeti segítséggel tovább fejlesztek, mert most a városi rendőrség abban az előnyös helyzetben volt, hogy csak a magukra hagyott civil genesztveket kellett megfékezniük.

Kiuzsorázzák a közönséget a cipővel.

— Hová lesz a maximális áron adott bőr? —

A lábbeli dolgában napról-napra rosszabbodnak a viszonyok. A Cipő-Központ létesítése és a lábbelik árának maximálása nem segített semmit az állapotokon, legfeljebb azt eredményezte, hogy a jobb cipő egy része eltűnt és sokszor csak a kereskedő szemében teljesen megbízható nagy pénzű emberek részére juttattak jobb cipőt, természetesen magas áron.

A miniszteri rendelet által megengedett kibúvó, amely szerint a kereskedő nem felel a cipő anyagáért, még jobban megnövelte a mindenféle hamisítást.

Cipőhiány van, azért szaperódnak az alkalmi üzletek, amelyekben mindenféle hamisított anyagból készült cipőkkel csapják be a hiszékeny közönséget. A visszaéléseknek egész tömegét sorolta fel a napokban az egyik fővárosi lap.

A közönség nagyon megijedt attól a híreszteléstől, hogy mire megjön az őszi rossz idő, nem lesz egyáltalán cipő és most birkatürellemmel belenyugszik bármilyen svindliba s nem keres megtorlást.

Pedig most már van törvényes intézmény a cipőárukkal üzött visszaélések ellen.

A miniszteri rendelet értelmében Szegeden a kamara központjára is megalakult az árvizsgáló bizottság, amely várja a panaszos közönséget

Szabadkáról is, mert innen oda kell menni a panasszal, ha valakinek rossz cipőt adtak.

A bizottságnak a működése a cipőkkel ügött visszaélésekre terjedne ki, azonban nincs semmi dolga a bizottságnak, mert nincs panaszos. Ertesülésünk szerint eddig még egyetlen panaszt sem adtak be Szabadkáról.

De azért ne gondolja senki, hogy minden rendben megy s azért nincs egyetlen panasz sem Szabadkán, mert nincs árdragítás, nincs visszaélés a cipők előrusításánál, hanem a becsapott ember inkább csak az ismerőseinek panaszkodik és megelégedik, de panaszra nem megy az árvizsgáló bizottsághoz, nehogy az idézésekkel és tárgyalásokkal legyen baja.

De hogy nem mindenütt gondolkodik így a közönség, azt látjuk abból, hogy más városokban van dolga az árvizsgáló bizottságnak.

Hogy a cipőellátás terén más bajok is vannak, azt igazolja a Cipő-Központ igazgatójának a nyilatkozata. Nem tudja megérteni azt, hogy 120-200 korona egy pár rendelésre készített új cipő.

Valószínűleg ott a baj, hogy a külföldi bőr nincs maximálva. Így aztán minden bőrre ráfognak, hogy külföldi.

Di mi lesz azokkal a belföldi bőrökkel, amelyeket a Bőrközpont juttat maximális áron a cipészek és csizmadiák részére? Ezeket egyszerűen feldolgozzák, de nem ellenőrzik senki, hogy milyen áron jut ez az olcsón kiadott bőr feldolgozva a közönség részére. Így aztán egyes cipészek az olcsón, maximális áron kapott bőrt feldolgozzák éppen olyan horribilis öszszegyekért, mintha a legfinomabb külföldi bőrt használták volna fel.

Igy aztán hiába adja az állama az olcsó bőrt, senki nem jut olcsó munkához.

Mint értesülünk, a Cipő-Központ a legszélesebb alapon vizsgálja most ezt a kérdést, mert ez az állapot nem tartható fenn. Végre is nem azért becsújtja az állam rendelkezésre ezt a bőrszövetet, hogy egyesek abból jogtalan hasznot szerezzenek, hanem a közönség helyzetén akar segíteni.

Ki fizeti meg a cukorért betört üveget?

Az bizonyos, hogy miadig sok baj volt a cukorral, mióta jegyre adják. Most azonban furcsa esetben keveredett a szegény cukor maga is. Klein Géza kereskedőt bepanaszolta a rendőrségen három asszony azért, mert két koronáért adták nekik az üzletben a cukor kilóját. Brestyánszky Miklós dr. rendőrkapitány tárgyalta az ügyet. Kitudódott ekkor, hogy az üzletvezető azért szedte az asszonyoktól a cukorkiadás napján a többletet a rendes áron felül, mert a telengásban benyomták az ablakot. Ő be akarta szüntetni a cukor kiosztását mindaddig, míg a tettest a rendőr ki nem nyomozza. A rendőr meg is találta azt, aki az üveget betörte, de az persze nem szándékosan tette ezt, hanem a dühködésben őt is benyomták a kirakatba.

Erre az asszonyok azt mondták, hogy az ártatlan helyett az abla-

ket ők együttesen megfizetik vásárlásuk arányában. A rendőr is biccentett rá, azt mondta, volt már ilyen eset és nem volt semmi baj.

Az üzletben ekkor már csak 70-80 kiló cukor volt. Az asszonyok hajlandók voltak ezt külön-külön drágábban megfizetni. A 3 főjelentő asszony azonban azt állítja, hogy ők nem voltak ott akkor, amikor az a megegyezés volt és az üzletben tiltakoztak az ellen, hogy a rendes árnál ötölkük is többet szedjenek.

Mivel az üzletvezető mégis többet szedett, hát főjelentették Klein Gézát.

Klein, ki nem tudott a dologról, visszafizette a többletet a panaszosoknak, ők visszavonták a panaszt; az üzletvezető pedig megdorgálta a rendőrkapitányt, mert beperlés útján kellett volna behajtania az ablak árát

NAPI HIREK.

— Ki lesz a főispán? A legújabb hír szerint *Antunovics József* dr. kinevezése mellett már döntött is a kormány. A hír még megerősítésre szorul. *Antunovics József* Szabadkán főorvos volt és függetlenségi országgyűlési képviselője ugyancsak Szabadkának.

— **Installáció Baján zenés misével.** Holnap, szerdán lesz az új bajai főispánnak, *Jakabffy Gyulán* az ünnepélyes beiktatása, még pedig a beiktatás keretében zenés díszmisével. És még erre azt mondják a kis radikálisok, hogy a mise nem szokás a főispáni beiktatásoknál!

— **Folytak a bevonulások.** Egyre tartanak Szabadkáról a bevonulások. Lassankint mindenkit elvisznek katonának. A detektívek egy része is már elsőjén bevonul. *Ujváry Imre* is, a posta és távirtda főnöke, most vonult be katonai szolgálatra. Mindenki szorongva, egyesek lelkesen, várják a revízió eredményét.

— **Hála Isten, van elég cukor!** Tíz és fél vagon cukor érkezett tegnap este Szabadkának, 2 Baranyából, 8 és fél vagon pedig a felszerfalui cukorgyárból, Sopron-megyéből. Majdnem elájultunk e nagyszerű hír hallatára, mert a télen sokszor egy vagon jövete-

léert is mennyi tusakodás folyt; és most egyszerre több, mint 10! Ugy gondoljuk, hogy *Korhecz Cselstin* fáradságtalan buzgalmának köszönhetjük ezt a mostani szállítást, mert ő már több napja járt utána személyesen — a saját költségén. Mikorra visszajött, a cukor is itt volt. A kereskedők csütörtökön vagy pénteken kapják ki, a közönség pedig hétfőtől fogva.

— **Csépelnék és örölnek.** Hosszú sorban állnak az asszonyok — férfi csak egy-kettő — a városi adóhivatali főnök ajtaja előtt. Mindegyiknek a kezében cédula, jelentik be az eleséplelt gabonamennyiséget. A polgári leányiskola előtt is sokan álldogálnak: ezek őrlelési engedélyre várnak.

— **Kik öröklik Dungserszky Lázár millióit?** A bácskai nábob már a szenttamási kriptában alussza eszenés hosszu álmát. Pár hét múlva elintézik hagyatéki kérdését is és az eljárást lefolytatják az ébessai kir. járásbíró előtt. Ha esetleg irásos végrendelet nem is intézkedik, hogy az örökösök közt hogy osszák fel a hagyatékot, a megboldogult még életében szóbelileg közölte végakarátát. Felcséggel együttesen állapította meg, hogy halála után dunacsébi és szenttamási birtokait idősebb

fia, dr. *Dungserszky Gedeon* országgyűlési képviselő, kölpónyi és kamendinai birtokait *Dungserszky György* örökölje, istvánvölgyi, tiszakürti és törökbecsei birtokait pedig leányai közt osszák szét. Az iparvállalatok a *Dungserszky Lázár* cégé maradtak, amelynek egyedüli tulajdonosa most dr. *Dungserszky Gedeon*. Ezenkívül úgy tudjuk, hogy bőségesen gondoskodott szegény rokonairól is. A jótékony és kulturális intézményeket, — amelyeket életében is lelkesen támogatót — alapítványokkal gazdagította.

— **Csak a piacon vásárolj!** *Matkovics János* 70 éves öregasszonyt egyik hajnalban tettem érték a rendőrök, amint a *Majsai-kapun* kívül zöléségre alkudott. Az asszonyt *Szűcs János* II. kör Szükuteai lakos bizta meg, hogy vigyázzon a neki vett holmaira. A tiltott helyen vett árut elkobozták és *Szűcs* 100 koronára büntették.

— **Vérében van a kofaság.** *Özv. Jäger János* 58 éves zöldeges kofa, aki az *Eötvös-utcában* a legelső helyen árult a piacon, a napokban egy kicsit árdragított és azért 5 napra eltiltották az árusítástól. Mivel azonban a dolog már a véreben van, ő nyugodtan tovább folytatta az üzletet, de más helyen. Ezért *Brestyánszky kapitány* 25 koronára büntette és elkobozta tőle az áruért befolyt 25 koronát is.

— **Francia tanfolyam Palicson.** Lapunk felelős szerkesztője, többek óhajára, hajlandó francia nyelvi tanfolyamot kezdeni Palicson, ha arra elegendő számban jelentkezének. Érdeklődni lehet személyesen, vagy telefonon.

— **Kabaré volt Palicson.** Ez volt az idén a második kabaré Palicson. *Boross Géza* kabaréja hirdetett „szigorúan fehér műsört“ (pedig dehogy volt az!). Meg kell adni, hogy a művészek kiállják a bírálatot, melyet kabarékkal szemben kell felállítani. *Boross Géza*, *Hereg Jenő* és *Gellért Lajos* mied a hármán kitűnően tudnak mulatni. *Czeglédy Cyula* zongorajátéka és erős éneke elragadta a publikumot. *Palotay Elza* és *Faragó Sári* egyformán kellemes hatással szép énekeket adtak elő. A vak katonák javára esinos összeg gyűlt be, mert a *Vigadó* nagytérme tele volt közönséggel, legnagyobb részt fűrdővendégekkel. Mégis csak sekan nyaralnak Palicson!

Közgazdaság.

Uj fűrészgár Zentán. A leégett zenta-roskányai r. t. gőzfűrésze tudvaleg nem épül fel többé Zentán. E helyett új gőzfűrészt létesít, mely most van alakulóban s már telepengedélyezés és ipar-engedélyének kiadása iránt kérvényt benyújtotta a tanácsához. Az új fűrészgár igazgatójával hír szerint *Gráf Armin* fakeskedőt akarják megnyerni.

Uj cég. *Apatin*. *Braun László* főnök (Templom-utca 1124.)

Nyilatkozat.

Igen tisztelt Főszerkesztő Ur!

Kovács Ignác topolyai lakos földbirtokos ügyfelem megbízása folytán van szerencsém felkeresni a következő helyreigazítási nyilatkozattal és kérem annak szives közlését a mai napon megjelenő „Délvidék“-ben a sajtótörv. 20. §-a értelmében az alábbiak szerint: a „Délvidék“-nek f. évi június hó 28-iki számában a „Nyilttér“ rovatában „Nyilatkozat“ cím alatt *Kovács Ignác* topolyai vendéglős, földbirtokos, városi képviselő és társai aláírással *Kriszthaber Adolf* szabadkai Erzsébet-szállóóról (ugy amint a nyilatkozat a szabadkai *Vilmos császár-szálloda* tulajdonosának nevezi, helytelenül és jogtalanul, mert az Erzsébet-szálló nem *Vilmos császár-szálloda*) nyilatkozat jelent meg. Kijelenti ügyfelem, hogy sem ő, sem társai — akiről különben nem is tudja, hogy a nyilatkozat a társai aláírás fogalmával kiket véltársainak — a nyilatkozatot a maga egészében el nem fogadják nevükben közzélni. *Kovács Ignác* kijelenti külön is, hogy ő a nyilatkozatot nem írta, azt alá sem írta, annak megírására vagy közzétételére sem hatalmazott fel senkit, mert ügyfelem a nyilatkozat értelmében és tartalma szerint soha nem volna hajlandó nyilatkozni, mivel *Kriszthaber Adolf* urról nem úgy vélekedik, ahogy pedig mégis vélekedik, azt publikálni nem köteles. A névbitorlásért az eljárást egyidejűleg megindítom a bíróság előtt.

Szives közléséért előre is köszönetem fejezem ki és vagyok a tek. Főszerkesztő Urnak tisztelő híve

Dr. Fontányi József ügyvéd.

Ehhez csak annyi a megjegyezni valónk, hogy az említett nyilatkozatot — *Kovács Ignác* aláírásával — maga *Kriszthaber Adolf* közölte nálunk a maga védelmére, amint írta: „*Kovács Ignác* ur és társai nevében — megbízásból.“ Az egészért tehát s a névbitorlásért is ő lesz a felelős.

Főszerkesztő: *Pinterits Károly* igazgató, Budapest.
Főmunkatárs: *Dr. Fontányi József* ügyvéd, Szabadka.

Nyomatott a kiadótulajdonos, *Szent Antal Nyomda és Irodalmi Vállalat* mint szövetkezett könyvnyomdájában Szabadkán, Rákóczi-utca 20. szám

Lifka moziban

Szerdán és csütörtökön

A maharadzsa gyöngye

koleti regény négy felvonásban.

Főszereplő *GÜNUAR TOLNAIS*.

A Király-színház szenzációs Fall operettjén k a *STAMBUL RÓZSÁJÁNAK* hasonlata. — Jegyek már kaphatók.

Kezdeté fél 6 és este fél 9 órakor.

A Fővárosi és Nemzeti (Royal) Orfeum

elsőrendű művészei folyó hó 23-án és 24-én hétfőn és kedden

nagy kacagó estét

rendeznek

a Korzó-Moziban.

Cirkus

KRATEYL

Ma kedden este fél 9 órakor

előadás a legnagyobb szerűbb műsorral. - Elsőrangú művészek.

Idomított lovak, tevék, majmok, kutyák, kecskék és galambok.

Revanche birkózás lóháton

Krateyl Árpád contra Krateyl Ambrozi és Miklós nr.

Tágas nézőtér. Villamos megálló. Gabona piac.

Értesítés.

A t. c. közönséggel tudatjuk, hogy a vámörleszt a mai nappal megkezdjük a gabonát örlési engedéllyel örlésre bármikor elvállalunk.

Margit gőzmalom r.-t.

szabadkai telepe, azelőtt Sztanties malom

Jótállás a biztos eredményért.

Törvényesen
= védve =

Reitter Oszkár

nagybecskereki nyug. főkapitány és fajbaromfi-tenyésztőnek nagy-szerű találmánya a

„Patkánin“

patkányirtó szer, (nem méreg) mely emberre és házi állatokra nem ártalmas és fölülmul minden más irtószert. 1 doboz ára 5 K. mely elegendő körülbelül 60 patkány kiirtásához. — Minden dobozhoz használati utasítás van mellékelve. Ismer-tető prospektust, melyben le van írva, hogy különféle gazda-ságban hány adag használandó, kérsre ingyen küld a Patkánin gyár egyedüli árusítója, a Torontáli Agrárbank Részvénytársaság, Nagybecskereken.

Nálunk beraktározott bur-gonyás gyümölcsös ládák, minden célra alkalmasak, minden mennyiségben eladók.

Bánó és Bröder

városi irodájában, Kessuth-utca.

Katolikus Népszövetségi Biztosítási Iroda

Budapest, IV., Ferenciek-tere 7. sz.

A Katolikus Népszövetség évek előtt felállította biztosítási irodáját azon célból, hogy úgy a tagoknak, mint a hozzáfordulóknak érdekét a biztosítás terén a lehetőséghez képest felkarolja, valamint a szervezeti erő kihasználásával, oly előnyöket kívánjon és nyújthasson, melyeket egyedül nem érhetnek el. E célból több elsőrendű magyar intézettel valamint Európa egyik legrégebb és leghatalmasabb intézetével lépett összeköttetésbe, mely intézetek 500 millió koronán felüli alaptőke és tartalékokkal rendelkeznek, teljes megnyugvást szolgáltatnak, hogy mindenki nyugodtan rábízhatja vagyonát. — Ezek kivül ezen intézetek mindenféle biztosítási ágazatot felkarolnak és így bármilyen téren kielégíthetik a biztosító közönség mindennemű igényeit.

Az iroda szervezetének fő előnye, hogy minden a kezében fut össze, mindig tudja látja tagjainak ügyét és mindenkor ellenőrzi a szabályszerű helyes eljárást; biztosítási díjgeleket minden hozzáfordulóknak szakszerű és lelkiismeretes utba-igazítással szolgál. **Dijaink a legminimálisabbak.** Egyetlen elsőrangú intézet sem szabhat olcsóbb díjat. Biztosításokat felvesz: Életbiztosításokat tőkére, vagy életjáradékra, halál, vagy elélés esetére, leánykiházasítási és flu ellátási biztosításokat, valamint jelzálogos életbiztosításokat, ugyancsak családi ellátási biztosításokat.

Páratlan kedvezmény a papság részére

melyet káplánok plébánosok történő kinevezésük esetén nyerhetnek, de ebben fiatal plébánosok részeseülhetnek. **Tűzbiztosításokat** szél- és gyújtó villámcsapás ellen, rombolási károk is megtéríthetnek. Templomokat, zárdákat, ingó és ingatlan tárgyakat, épületeket, termést, állatokat, lak és ipari berendezéseket, árukat és gépeket. Lábon álló termést. — **Templomi harangokat** törés vagy repedés által okozott károk ellen. — **Törés által okozott károk** ellen tűzkör- és üvegátlátszó templomok, zárdák értéktárgyait, szövetkezetek, pénztárak, áruaktárak háztartási és irodaberendezéseket. **Rablás ellen** pénztári helyiségeket, valamint pénztári kiküldöttöket. : : : : **Jégkár ellen** mindennemű terményeket. **Baleset ellen** bármily foglaléteket, vasúti balesetbiztosítást egyszeri díjfizetéssel. — **Szavatossági biztosítást** templomok, egyletek, iparosok, kereskedők, gyárosok, gazdák kúszógáz, tügyvédek, orvosok, gyógyszereszek, fürdők, szállodák szállodák számára. **Automobilbiztosítást, óvadék és kezességi biztosítást, Btulaajdonítás, lopás, hűtlen kezelés és sikkasztás elleni biztosítást.** —

Utípodgyász biztosítást,

Mindennemű felvilágosítást készséggel nyújt a hozzáfordulóknak a

Katolikus Népszövetségi Biztosító Iroda

Budapest, IV., Ferenciek-tere 7.

Kulcsár fölvéteik gazdaságba.

(Hadirokkant is lehet.)

Ajánlatok: „Központi iroda“ Deák-utca 5. szám alatt.

Üzletáthelyezés.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, igen tisztelt vevőimet és megrendelőimet, hogy Varrógép-, kerékpár-üzletemet és javító műhelyemet áthelyeztem a Deák-utca-ba, Piukovics-féle ház, a Sztanties és társai cég volt helyiségébe.

Stern Adolf.

Sertés hizlaláshoz

keresünk felügyelő gazdát. Csakis olyanok ajánlkozzanak, kik e szakban nagy gyakorlattal rendelkeznek és ezt bizonyítványaikkal igazolják. Ajánlatok fizetési igények, nyelvismeretek, kor, eddigi működés és katonai viszonyok ismertetésével Földgazgatóság Póstyén címre küldendők. : : : :

Értesítjük a T. Cz. közönséget, hogy folyó hó 23-tól (hétfő) kezdve szabályszerű örlési igazolvány átadása elenében elfogadunk

mindennemű gabonát vámörlésre.

A Felsőbácskai Egyesült Gőzmalom R. T. (volt Szmolenszki-féle gőzmalom.)

Minden gyermek 20—30 koronát kereshet naponta, ha kőrös bogarakat szed, a melyek orgonafákon nagy mennyiségben vannak. Különként nyersen 10 koronát, szárítva pedig 12 koronát fizet érte a Szent Antal gyógyszerár Szabadka, Szegedi-ut.

Horvát Országos Bank R. T. fiókjá, Szabadka.

Központ: Osijek Fiókok: Szabadka, Zagreb, Novi Cirkenica. Kirendeltségek: Hrejin, Tribalj, Grizane. Befizetett alaptőke 10.000.000 és tartalékalap 2.000.000 korona.

Elfogad: takarékbetéteket könyvecskére és folyószámlán a legkedvezőbb feltételek mellett. — A betétekre a moratórium rendelkezései nem vonatkoznak és azok megállapodás szerint fizetnek ki.

Vesz és elad: mindenféle értékpapírokat (állami címleteket, zálogleveleket, sorsjegyeket stb.) külföldi érc- és papírpénzeket és az összes egyéb értékeket napi áron.

== Atvesz letétbe és kezelésre értékpapírokat. ==

Folyósít: Jelzálogkölesönöket földbirtokra és nagyobb városokban házakra. || Kibocsájt: 4½ és 5% (utóbbiak 3% nyereséggel) pupilláris biztosság, adómentes, mindenféle óvadék céljaira alkalmas zálogleveleket.

FINANCIROZ ipari és kereskedelmi vállalatokat, végez birtokparcellázásokat és elfogad ingatlanokra vonatkozó kommissionális megbízásokat.

VÉGZI LEGELŐNYÖSEBB feltételek mellett az összes banküzleteket, továbbá börzei és kommissionális megbízásokat.

Aruosztály: Árusít előnyös áron: legjobb belföldi gyártmányú vetőgépeket, kukoricakapáló és sormivelő ekéket, boronákat, szecsakavágó-, daráló-, valamint egyéb gazdasági gépeket.